

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET
Postboks 8010 DEP
0030 OSLO

Mo i Rana, 19.06.2018

Saksnr.-dok.nr.
2018/1086-3

Arkivkode
P10

Avd/Saksb
SERVICE/MAKI

Deres ref.

Høringsuttalelse NOU 2018:4 Sjøveien videre- forslag til ny havne- og farvannslov

Saken ble behandlet i Rana kommunestyre 19. juni 2018 som sak 70/18. Følgende høringsuttalelse ble enstemmig vedtatt:

Rana kommune mener at Havne- og farvannslovutvalgets forslag til ny havne- og farvannslov legger bedre til rette for effektiv, miljøvennlig og samfunnsøkonomisk havnedrift enn gjeldende lovverk. Forslaget gir også kommunene som eiere et bedre verktøy for å forvalte havnekapitalen til det beste for havnene, innbyggerne og kommunene.

Havnenes rolle

Det er enighet om å tilrettelegge for overføring av godstransport fra veg til sjøtransport, og å gjøre sjøtransporten mer miljøvennlig. I dette har havnene en viktig rolle, som Rana kommune fullt ut støtter. I Rana er havnevirkksomheten i dag organisert som et kommunalt foretak. Havne og farvannslovutvalget foreslår ikke innskrenkninger i kommunenes frihet til selv å velge organisasjonsform for havnevirkksomheten.

Kommunal havnevirkksomhet- organisering

Rana kommune støtter utvalgets forslag om organisatorisk og regnskapsmessig skille mellom kommunens myndighetsutøvelse og havnevirkksomheten sin økonomiske aktivitet.

Endringer i ansvar for farvannet

Rana kommune mener at ansvaret for myndighet for kommunale sjøområder fortsatt skal ligge hos kommunene og at finansieringen med anløpsavgift må videreføres.

Anløpsavgiften var ikke en del av mandatet for utvalget. En slik endring vil begrense det lokale selvstyret.

Rana kommune mener det er uforsvarlig å gjøre slike endringer uten at det foreligger en konsekvensutredning.

Fellesskapets ressurser

Rana kommune mener at de kommunale havnene, inkludert havnekapitalen, er en del av fellesskapets ressurser. Dagens rigide regler for anvendelse av havnekapitalen gir ikke gode nok insentiver til effektiv drift i havnene, riktig ressursallokering og lønnsomme investeringer. I dagens lovverk er havnekapitalen skjermet mens den kommunale eierens økonomi ikke er skjermet mot krav fra havnens kreditorer dersom ikke havnekapitalen strekker til. Dette er etter Rana kommunes vurdering urimelig.

Forvaltning av havnekapitalen

Havne- og farvannslovutvalgets forslag til bestemmelsen om uttak av verdier fra havnekapitalen er langt på vei i tråd med aksjelovens § 8-1 bestemmelser om utbytte. I følge aksjeloven er det styret som foreslår utbytte, og utbyttet skal kun betales ut i den grad selskapet etter utdelingen har en forsvarlig egenkapital og likviditet.

Utvalget foreslår imidlertid noen tilleggskriterier om at det bare kan deles ut overskudd eller midler fra virksomheten dersom:

«gjenværende egenkapital er tilstrekkelig for å ivareta forsvarlig drift, vedlikehold og utvikling av havnevirksomheten i tråd med lovens formål. Ved realisasjon av den kommunale havnevirksomhetens eiendom skal det gjøres tilstrekkelige avsetninger til nødvendige nyanlegg før utdeling etter første punktum kan foretas»

Rana kommune støtter flertallets forslag om en oppmykning av forvaltningen av havnekapitalen.

Tilleggskriteriene er i tråd med hvordan en god og langsiktig eier av havnen bør opptre. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om andre setning i forslaget,

«Ved realisasjon av den kommunale havnevirksomhetens eiendom...», er overflødig, så lenge første setning, «gjenværende egenkapital er tilstrekkelig for å ivareta forsvarlig drift...», er dekkende jf aksjelovgivningens generelle bestemmelser om forsvarlig egenkapital og likviditet etter utdeling av utbytte.

Teknologisk utvikling og arealbehov

Den teknologiske utviklingen gjør at havnevirksomhet kan bli mindre plasskrevende framover.

Ny teknologi kan videre lede til at havnedriften på enkelte områder blir annerledes enn i dag.

Rana kommune mener det bør være kommunen selv som avgjør hvilke arealer i kommunen som er egnet for, og bør avsettes til havneformål og andre utbyggingsformål.

Kommunen som eier av havner bør også som hovedregel selv avgjøre om havnen skal flyttes til et nytt område som reguleres for dette formålet. Dersom statlige eller regionale hensyn skulle tilsi noe annet, kan slike myndigheter påvirke beslutningen i planprosessen på ordinært vis.

Krav til avsetninger

Utvalget har i bestemmelsene om forvaltning av kapitalen foreslått at det skal settes krav om at det ved salg av eiendom skal det gjøres tilstrekkelige avsetninger til nødvendige nyanlegg før utdeling av verdier (utbytte) fra havnen kan betales ut.

Rana kommune mener utvalgets forslag i større grad enn gjeldende regelverk legger til rette for at nødvendig transformasjon av havneområder til byutvikling kan gjennomføres, men mener at kravet om tilstrekkelig avsetning til nyanlegg er unødvendig. Selv om det kan deles ut verdier fra havnens virksomhet vil

kommunene opptre som ansvarlige eiere, samfunnsutviklere og myndighetsutøvere og forvalte havnekapitalen til det beste for både havnen og byens innbyggere.

Bestemmelser om mottaksplikt

Dagens lovverk har en særskilt bestemmelse om mottaksplikt for kommunale og private havner som er åpne for allmenn trafikk. Utvalget foreslår at disse bestemmelsene fjernes og at havner reguleres av konkurranserett og myndighetsmisbrukslæren. Rana kommune mener det er rimelig at havnen bør kunne avvise fartøy som det er grunn til å tro ikke vil, eller kan, betale vederlag eller anløpsavgift. Det kan også være miljømessige hensyn som ligger til grunn for ønsket om avvising. Rana kommune støtter derfor forslaget om å fjerne mottaksplikten.

Luftkvalitet

I forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) stilles det krav til lokal luftkvalitet. Rana kommune jobber aktivt med å bedre luftkvaliteten for å beskytte innbyggernes helse. Ved fare for overskridelser av grenseverdiene er det krav om at det skal utarbeides en tiltaksutredning. Rana kommune mener det er positivt at et samlet utvalg tydeliggjør kommunens frihet til å begrense anløp til havn når det er nødvendig fordi lokal luftforurensning overskrider tillatt nivå.

Med hilsen
Serviceavdelingen

Marianne Kibsgaard
Servicesjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.